



ÇIKMIŞ SORULAR

HÂKİMLİK-HMGs

ANAYASA HUKUKU

Metin KAYA

Konularına Göre Tasnif Edilmiş
Tamamı Çözümlü Soru Bankası

706 soru

2026

2.BASKI



HAKİMLİK HMGS
ÇIKMIŞ SORULAR

ANAYASA HUKUKU
Metin KAYA



KİTABA DAİR
GÜNCELLEMELERİ
QR KODDAN TAKİP
EDEBİLİRSİNİZ.

Genel Yayın Yönetmeni
Metin KAYA

ISBN
978-625-93027-1-3

DİZGİ/GRAFİK TASARIM
DCG (Masaüstü Yayıncılık & Grafik Tasarım)

KAPAK TASARIMI
DCG (Masaüstü Yayıncılık & Grafik Tasarım)

MATBAA İLETİŞİM
ARCS Matbaacılık
Zübeyde Hanım Mahallesi
Aslanbey Caddesi Tuna Han
No: 101/2D İskitler/Ankara
Matbaa Sertifika No: 49427

Bu kitabın her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, kitabın tamamının veya bir kısmının **İmtiyaz Basım Yayın Eğitim Dan. ve Tic. Ltd. Şti.**'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve kitabın hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

ÖNSÖZ

Sevgili öğrenciler merhaba

Hakimlik ve Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı Çıkmış Sorular Kitabı tamamı çözümlü modüler setten oluşmaktadır. Sette, 2005-2025 arası Adli ve İdari Hakimlik, 2024 ve 2025 Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı, 2005-2025 KPSS, 2005-2025 Kaymakam Adaylığı Sınavı ve 2020-2024 İcra Müdürlüğü soruları bulunmaktadır.

Soru bankası tamamen ÖSYM'nin orijinal sorularından oluşmaktadır. Ancak mevzuat değişiklikleri güncellenerek sorulara işlenmiştir. Ayrıca iptal edilen sorular düzeltilerek kullanılmıştır. Bu anlamıyla uyarlama soru kullanılmamıştır. Bu soru bankasını hazırlamakta ki gayemiz tüm öğrencileri tatmin edecek içeriğe sahip nitelikli çözüm yazmaktır. Önceden hazırlanmış sorunun öğrenciler nezdinde başucu kaynak olarak kabulü açıklamanın nitelikli olmasından geçmektedir.

Soru çözümlerinin açıklamasında birden fazla yöntem kullanıldı. Öncelikle konular tasnif edildi ve ilgili konunun ilk sorusu detaylı bir şekilde tüm yönleriyle açıklandı. İlk sorularda açıklamaların tüm yönleriyle yapılmasındaki amacımız öğrencilerin tekrardan konu anlatım kitaplarına dönmesi ihtiyacını ortadan kaldırmaktır. Tüm yönleriyle açıklamaları yapılan sorularda ayrıca karıştırılma ihtimali olan kısımlar için uyarıcı notlar eklendi. İkinci olarak yalnızca doğru cevabı açıklamakla yetinmedik; ayrıca diğer şıkların neden yanlış veya doğru olduğunu açıkladık. Çoktan seçmeli sınavlarda çalışma yöntemi olarak görsel hafızaya hitap eden şematik açıklamalar öğrencilerde konunun daha fazla kalıcılığını sağlamaktadır. Üçüncü olarak bazı derslerde soruların açıklamalarında şematik yöntem kullanıldı. Kitabı çözmeye başladığınızda yüzlerce tablo ile karşılaşacaksınız.

Hakimlik sınavına hazırlanan öğrencilerimizin özgün soru bankamıza ilgisi dili ve soru tarzı itibarıyla sınava yakınlığıdır. Yayın serimize çıkmış soruların eklenmesiyle öğrencilerimize hem çıkması muhtemel soruları hem de önceki yıllarda çıkmış soruları bir arada çözüme imkanını sağlıyoruz.

Kitaba ilişkin yorum, öneri ve eleştirilerinizi imtiyazhakimlik@gmail.com adresimize gönderebilirsiniz.

Tüm öğrencilerimize faydalı olması dileğiyle

Şubat-2026

İÇİNDEKİLER

1.Bölüm

Anayasal Kavramlar ve Anayasal Süreç.....	1
---	---

2. Bölüm

1982 Anayasası Genel Esaslar	24
------------------------------------	----

3. Bölüm

1982 Anayasası Temel Hak ve Hürriyetler	34
---	----

4. Bölüm

1982 Anayasası Siyasi Partiler ve Seçimler	110
--	-----

5. Bölüm

1982 Anayasası Yasama	163
-----------------------------	-----

6. Bölüm

1982 Anayasası Yürütme.....	367
-----------------------------	-----

7. Bölüm

1982 Anayasası Yargı	440
----------------------------	-----

8. Bölüm

1982 Anayasası İdarenin Anayasal İlkeleri	553
---	-----

1. BÖLÜM

2025 – Eylül HMGS

1. Belirli sayıda seçmenin kendi aralarında imza toplayarak belirli bir konuda kanun yapılmasını parlamentodan istemelerine dayanan, toplanan imza sayısı anayasa veya kanun tarafından belirlenen sayıya ulaştığı takdirde parlamentonun imzacı seçmenlerin istediği kanunu müzakere etmek zorunda oldukları bu yöntem yarı-doğrudan demokrasi araçlarından biri olarak günümüzde birçok devlette uygulanmaktadır.

Hakkında bilgi verilen bu yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halk teşebbüsü
- B) Halk vetosu
- C) Emredici vekâlet
- D) Kurucu referandum
- E) Kanun teklifi

Çözüm

Yarı doğrudan demokrasi, parlamentonun yanı sıra halkın da doğrudan egemenlik yetkisini doğrudan kullandığı bir modeldir. Temsili demokrasi ile doğrudan demokrasinin uzlaştırılmasının sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sistemin hukuki temeli halk egemenliğine dayanmaktadır. Bu sistemde halk egemenlik yetkisini üç yolla doğrudan kullanmaktadır. Bunlar, Referandum, halk vetosu ve halk teşebbüsüdür.

Referandum, kurucu referandum, yasama referandumu ve milletlerarası referandum olarak üçe ayrılmaktadır. Kurucu referandum, bir anayasa metninin kabul edilmesi ya da değiştirilmesi sırasında uygulanan referandumdur. Yasama referandumu, bir kanun metninin kabul edilmesi ya da reddedilmesi sırasında uygulanan referandumdur. Milletlerarası referandum ise diplomatik bir antlaşma veya sözleşmenin halk tarafından oylanmasıdır.

Halk teşebbüsü, belirli sayıda seçmenin belirli sayıda imza toplayarak belirli bir konuda kanun yapılmasını parlamentodan istemeleridir. İmza sayısı anayasa veya kanunda belirtilen sayıya ulaştığı taktirdi parlamento bu teklifi müzakere etmek zorundadır.

Halk vetosu, henüz yürürlüğe girmemiş bir kanun kanun hakkında halkın referandum isteğidir. Halk vetosu yolunun işleyebilmesinin iki yolu vardır. Birincisi parlamentonun daha önce kabul ettiği ama, henüz yürürlüğe girmemiş bir kanunun varlığı gereklidir. İkincisi de belli bir sayıdaki seçmen imzaladıkları dilekçe ile, söz konusu kanun hakkında referandum isteğinde bulunmalıdır.

Bu açıklamalar göre soruda tanımlanan kavram halk teşebbüsüdür. Yanıt, A seçeneği

Dikkat: Emredici Vekâlet, seçmenlerin temsilcileri azledebilmesidir. Halk egemenliği anlayışının sonucu olarak seçmenler temsilcilerin görevine istediği zaman son verebilir.

2024 – HMGS

2. Parlamenter hükümet sistemini benimseyen A ülkesinde devlet başkanı, yetkilerini anayasada aksi öngörülmediği sürece ancak başbakanın veya ilgili bakanın imzasını alarak kullanabiliyor.

A ülkesindeki bu duruma anayasa hukuku literatüründe verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karşı-imza kuralı
B) İmza devri
C) Rasyonelleştirilmiş parlamentarizm
D) Kolektif sorumluluk
E) Niyabet

Çözüm

A ülkesinde devlet başkanı, yetkilerini ancak başbakanın veya ilgili bakanın imzasını alarak kullanabiliyor. Bu durum, başbakan veya bakanın devlet başkanının aldığı kararların sorumluluğunu üstlendiğini gösterir.

Bu kavram, anayasa hukuku literatüründe **“karşı-imza kuralı”** olarak adlandırılır. Bu kurala göre, devlet başkanının tek başına yetki kullanması istisnadır; genel olarak, yürütmenin başındaki kişi (başbakan) veya ilgili bakan tarafından onaylanması gerekir.

Diğer seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;

SEÇENEK	TANIM
İmza devri	İmza devri, bir yetkilinin kendi yetkisini başka bir kişiye devretmesi anlamına gelir. Oysa burada yetki devri yok, sadece devlet başkanının yetkisini kullanabilmesi için bir onay mekanizması var.
Rasyonelleştirilmiş parlamentarizm	Rasyonelleştirilmiş parlamentarizm, yürütmenin istikrarsızlığını önlemek için parlamenter sistemde hükümete karşı güvenoyunun zorlaştırılması gibi mekanizmalar içerir. Ancak soru devlet başkanının yetkilerinden bahsediyor, hükümet istikrarından değil.
Kolektif sorumluluk	Kolektif sorumluluk, parlamenter sistemlerde bakanlar kurulunun birlikte hareket etmesini ve politik sorumluluğu paylaşmasını ifade eder. Fakat burada söz konusu olan devlet başkanının tek başına hareket edememesi ile ilgili bir durum.
Niyabet	Niyabet, bir makam sahibinin yerine başka birinin geçici olarak görev yapması anlamına gelir. Soru, devlet başkanının yetki kullanımıyla ilgili olduğu için niyabet kavramı burada uygun değildir.

Sonuç olarak, **“karşı-imza kuralı”**, devlet başkanının yetkilerini ancak başbakan veya ilgili bakanın imzası ile kullanabilmesini ifade ettiği için Yanıt, A seçeneği.

2023 – Adli İdari Hakimlik

3. A ülkesinin anayasasına göre bir kanun teklifinin yasama organı tarafından kabul edilmesinden itibaren 60 gün içinde kanun teklifine karşı olan 100.000 vatandaşın imza toplaması hâlinde kanunun yürürlüğe girip girmemesi hakkında bir halk oylaması düzenlenmesi gerekiyor. Bu oylamada seçmenlerin çoğunluğu kanun aleyhine oy kullanırsa yasama organı tarafından kabul edilmiş olmasına rağmen bu kanun hükümsüz kalıyor.

Buna göre A ülkesinin anayasasında aşağıdaki yarı doğrudan demokrasi araçlarından hangisinin benimsendiği söylenebilir?

- A) İstişari referandum
- B) İhtiyari referandum
- C) Halk vetosu
- D) Halk teşebbüsü
- E) Temsilcilerin azli

Çözüm

A ülkesinde yasama organı tarafından kabul edilen bir kanuna karşı 100.000 vatandaş imza toplarsa, bu kanunun yürürlüğe girip girmeyeceğine dair halk oylaması yapılıyor. Eğer halkın çoğunluğu kanun aleyhine oy kullanırsa, kanun hükümsüz kalıyor.

Bu mekanizma, halkın yasama organı tarafından kabul edilmiş bir kanunu veto etmesine imkân tanır. Anayasa hukuku literatüründe bu uygulama “**halk vetosu**” olarak adlandırılır.

Diğer seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;

SEÇENEK	TANIM
İstişari referandum	İstişari referandum, bağlayıcı olmayan bir halk oylamasıdır. Yani hükümet ya da parlamento halkın görüşünü alır ama bu sonuca uymak zorunda değildir. Oysa burada halkın vetosu bağlayıcıdır.
İhtiyari referandum	İhtiyari referandum, yasama organının ya da yürütmenin kendi isteğiyle halk oylamasına başvurmasıdır. Ancak soruda halkın 100.000 imza toplayarak referandum talep ettiği belirtiliyor. Bu yüzden ihtiyari referandum değildir.
Halk teşebbüsü	Halk teşebbüsü, halkın doğrudan bir kanun teklifi sunabilmesi anlamına gelir. Ancak burada halk yeni bir kanun teklif etmiyor, var olan bir kanunun yürürlüğe girmesini engelliyor.
Temsilcilerin azli	Temsilcilerin azli (geri çağırma), seçmenlerin bir temsilciyi görevden almak için imza toplayarak onu görevden düşürmesini ifade eder. Soruda bir kanunun veto edilmesinden bahsedildiği için bu seçenek doğru değildir.

Sonuç olarak, halkın yasama organının çıkardığı bir kanunu oylayarak yürürlüğe girmesini engelleyebilmesi, **halk vetosu** kavramına tam olarak uymaktadır. Yanıt, C seçeneği

2021 – Adli İdari Hakimlik**4. Anayasa Mahkemesi ile ilgili hükümler, ilk kez aşağıdaki anayasaların hangisinde yer almıştır?**

- A) 1876 Kanunuesasi
- B) 1921 Anayasası
- C) 1924 Anayasası
- D) 1961 Anayasası
- E) 1982 Anayasası

Çözüm

Anayasa Mahkemesi, Türkiye’de ilk kez **1961 Anayasası** ile kurumsal olarak anayasal sisteme dahil edilmiştir. Bu mahkemenin oluşturulmasının temel sebebi, yasama organının çıkardığı kanunların anayasa ile uyumlu olup olmadığını denetlemek ve hukukun üstünlüğünü sağlamak olmuştur.

Önceki anayasalar olan 1876, 1921 ve 1924 anayasalarında böyle bir yüksek mahkeme öngörülmemiştir. 1982 Anayasası ise Anayasa Mahkemesi’nin yetkilerini genişletmiş ve yapısında değişiklikler yapmıştır, ancak ilk kez 1961 Anayasası’nda düzenlenmiştir. Yanıt, D seçeneği

2021 – Kaymakamlık**5. 1961 Anayasası ve 1982 Anayasası’nın hazırlanmasında;**

- I. Danışma Meclisi
- II. Temsilciler Meclisi
- III. Milli Birlik Komitesi
- IV. Milli Güvenlik Konseyi

organlarından hangilerinin yer aldığıyla ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

1961 Anayasası**1982 Anayasası**

- | | |
|--------------|-----------|
| A) I ve II | III ve IV |
| B) I ve III | II ve IV |
| C) I ve IV | II ve III |
| D) II ve III | I ve IV |
| E) II ve IV | I ve III |

Çözüm

1961 Anayasası ile 1982 Anayasası'nın hazırlanışları bakımından benzerlikleri ve farklılıkları bir tablo üzerinde inceleyecek olursak;

BENZERLİKLER	FARKLILIKLAR
Her iki anayasa da askeri müdahale sonucu hazırlanmıştır.	1961 Anayasası'nın kurucu meclisinin askeri kanadı Milli Birlik Komitesi, sivil kanadı Temsilciler Meclisi olarak adlandırılmıştır. 1982 Anayasası'nda ise askeri kanat Milli Güvenlik Konseyi, sivil kanat Danışma Meclisi olarak adlandırılmıştır.
Her ikisinde de kurucu meclisin sivil kanadı seçimle oluşmamıştır.	1961 Anayasası'nın Temsilciler Meclisi, 1982'nin Danışma Meclisine oranla daha temsildir.
Her iki anayasa da halk oyuyla kabul edilmiştir.	1961 Anayasası'nın sivil kanadı DP dışındaki siyasi partileri barındırırken, 1982 Anayasası'nın sivil kanadına bütün siyasi partilere kapılar kapatılmıştır.
Her iki anayasa da bir kısmı askerlerden diğer kısmı sivillerden oluşan iki başlı bir kurucu meclis eliyle hazırlanmıştır.	1961 Anayasası'nda referandumla kabul edilmemesi halinde yeni bir anayasa yapılacağı öngörülmüşken, 1982 Anayasası'nda böyle bir durumda ne yapılacağı belirsizdir.
	1961 referandumunda anayasaya karşı anti-propaganda serbestken, 1982'de yasaktır.
	1961 Anayasası sadece anayasa için referandum yapmışken, 1982 Anayasası Cumhurbaşkanı seçimi ile birleştirilmiştir.

Yanıt, D seçeneği.

2021 – KPSS

6. Aşağıdakilerden hangisi 1961 Anayasası'nda 1971 yılında yapılan değişikliklerden değildir?

- A) Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.
- B) Anayasa değişikliklerinin sadece şekil yönünden denetlenebileceği hükmü eklenmiştir.
- C) Eşitlik ilkesi getirilmiştir.
- D) Bütün temel hak ve hürriyetler için geçerli genel sınırlama sebepleri getirilmiştir.
- E) Devlet memurlarının sendika kurma hakkı ortadan kaldırılmıştır.

Çözüm

1961 Anayasası'nda 1971 ila 1973 yılları arasında yapılan değişiklikler şu şekilde sıralanabilir;

- » Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi tanınmıştır.
 - » Bakanlar Kurulu, vergi, resim, harç vb. yükümlülüklerde muafiyet, istisna belirleme konusunda yetkilendirilmiştir.
 - » TRT'nin özerkliği kaldırılmış, üniversitelerin özerkliği azaltılmıştır.
 - » Temel hak ve özgürlükler için genel sınırlama sebepleri getirilmiştir.
 - » Temel hak ve özgürlükler için yasal sınırlama sebepleri artırılmıştır.
 - » AYİM ve DGM kurulmuştur.
 - » Memurlara sendikal yasak getirilmiştir.
 - » Sıkıyönetime geçiş kolaylaşmıştır.
 - » Anayasa Mahkemesinin Anayasa değişikliklerini Anayasada gösterilen şekil şartlarına uygunluğunu denetleme yetkisi getirilmiştir.
 - » Anayasa Mahkemesinin doğrudan iptal davası açma hakkı TBMM'deki grubu olmayan partilerden alınmıştır.
- Şu halde A,B,D ve E seçenekleri doğrudur. Ancak eşitlik ilkesi 1961 Anayasası'nın ilk halinde düzenlenen bir ilkedir. Yanıt, C seçeneği.

2018 – Kaymakamlık

7. I. Yönetmelik
II. Tüzük
III. TBMM İçtüzüğü

2017 yılında yapılan anayasa değişikliği neticesinde yukarıdakilerden hangileri 1982 Anayasası'ndan çıkarılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I,II ve III

Çözüm

2017 yılında yapılan anayasa değişikliği neticesinde öncüller arasından yalnızca tüzük çıkarılmıştır. (1982 Anayasası döneminde tüzük, kanunların uygulanmasını sağlamak amacıyla Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan düzenleyici bir idari işlemdir. Tüzüklerin dayanağı Anayasa'nın 115. maddesiydi ve yürürlüğe girmeleri için Danıştay'ın incelemesinden geçmeleri gerekiyordu. Ancak 2017 Anayasa değişikliğiyle birlikte parlamenter sistem kaldırılıp Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilince, tüzük uygulaması da sona erdi. Bu değişiklikte yürütme organının normlar hiyerarşisindeki düzenleme yetkisi yeniden şekillendi. Artık yürütme, doğrudan Cumhurbaşkanı eliyle düzenleyici işlemler yapmaktadır.) Yanıt, B seçeneği

2014 – Adli - İdari Hakimlik

8. Birden fazla bağımsız devletin, iç ve dış bağımsızlıklarını koruyarak ortak ve sınırlı bir menfaat veya menfaatlerini gerçekleştirmek üzere milletlerarası sözleşmeyle kurdukları devlet topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Federasyon B) Basit devlet C) Üniter devlet
D) Konfederasyon E) Federe devlet

Çözüm

Soruda, bağımsız devletlerin iç ve dış bağımsızlıklarını koruyarak, ortak ve sınırlı menfaatler doğrultusunda milletlerarası bir sözleşmeyle oluşturduğu bir devlet topluluğundan bahsediliyor. Bu tanım konfederasyon kavramına tam olarak uymaktadır. Konfederasyon, tamamen bağımsız devletlerin bir anlaşma ile belirli konularda iş birliği yapmak amacıyla oluşturdukları bir birliktir.

Konfederasyonun Temel Özellikleri**Üye Devletlerin Bağımsızlığı**

- Konfederasyona katılan devletler tam bağımsızdır.
- İç ve dış egemenliklerini tamamen korurlar.

Milletlerarası Hukuk Temelinde Kuruluş

- Üye devletler arasında yapılan bir uluslararası sözleşme ile kurulur.
- Hukuki olarak uluslararası örgütlere benzer.

Ortak Amaç ve Sınırlı Yetkiler

- Üye devletler sadece belirli konularda ortak hareket ederler (savunma, dış politika, ticaret vb.).
- Konfederasyonun kendi yasama, yürütme ve yargı organları yoktur, sadece koordinasyon için ortak bir mekanizma olabilir.

Bağlayıcılığın Zayıflığı

- Üye devletler istediği zaman konfederasyondan ayrılabilir.
- Kararlar oybirliğiyle alınır, çünkü her devlet bağımsızdır.

Örnek Konfederasyonlar

- ABD'nin 1781-1787 yılları arasındaki ilk yönetim şekli bir konfederasyondur.
- İsviçre 1848'e kadar konfederasyon olarak yönetildi.
- Avrupa Birliği, tam anlamıyla konfederasyon olmasa da konfederatif unsurlar taşır.

Diğer seçenekleri inceleyecek olursak;

SEÇENEK	TANIM
Federasyon	Federasyon, merkezi bir anayasa ile bir araya gelen federe devletlerden oluşur. Ancak, konfederasyondan farklı olarak, merkezi otorite üye devletler üzerinde bağlayıcı yetkilere sahiptir ve iç/dış egemenlik tamamen devredilmiştir.
Basit Devlet	Basit devlet, yani üniter devletin bir alt türüdür. Merkezi bir hükümetin tek otorite olduğu sistemlerde görülür. Konfederasyon gibi bağımsız devletlerden oluşmaz.
Üniter Devlet	Üniter devlet, yasama ve yürütme yetkilerinin merkezde toplandığı, alt birimlerin merkezi yönetimin yetkisi dahilinde hareket ettiği bir sistemdir. Bağımsız devletlerden oluşmaz.
Federe Devlet	Federe devletler, federasyonun bir parçasıdır ve tam bağımsız değildirler. İç işlerinde özerk olabilirler ancak dış politikada merkezi hükümete bağılıdır. Konfederasyondaki bağımsızlık unsuru burada yoktur.

Sonuç olarak "**Konfederasyon**", bağımsız devletlerin sınırlı amaçlarla bir araya gelerek oluşturduğu bir birliktir ve uluslararası bir anlaşmaya dayanır. Bu nedenle Yanıt, D seçeneği

2012 – Adli - İdari Hakimlik**9. Aşağıdakilerden hangisi, bir anayasayı katı anayasa hâline getiren bir düzenleme değildir?**

- A) Değişiklik için gerekli teklif ve kabul yeter sayılarının yükseltilmesi
- B) Anayasanın başlangıç kısmının bulunması
- C) Bazı maddelerin değiştirilmesinin yasaklanması
- D) Değişikliğin, onay için referanduma sunulması şartı getirilmesi
- E) Anayasanın kabul edilmesinden itibaren belli bir süre değiştirilmesinin yasaklanması

Çözüm

Katı Anayasa (Sert Anayasa), değiştirilmesi zorlaştırılmış, belirli özel prosedürlere bağlanmış anayasalardır. Esnek anayasalardan farkı, değişiklik süreçlerinin daha karmaşık ve ağır şartlara tabi olmasıdır.

Soruda, bir anayasayı katı hale getiren düzenlemeler soruluyor. **Seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;**

A) Değişiklik için gerekli teklif ve kabul yeter sayılarının yükseltilmesi

- Anayasa değişikliğini zorlaştırır. Örneğin, Türkiye’de anayasa değişikliği için TBMM üye tam sayısının en az üçte biri (200 milletvekili) tarafından teklif edilmesi ve 360 milletvekilinin kabul etmesi gerekir.
- Katı anayasaya uygundur.

B) Anayasanın başlangıç kısmının bulunması

- Başlangıç kısmı, anayasanın ruhunu ve temel felsefesini açıklar. **Ancak bir anayasayı katı hale getiren bir düzenleme değildir.**
- Anayasanın değiştirilmesini zorlaştıran veya engelleyen bir etkisi yoktur.

C) Bazı maddelerin değiştirilmesinin yasaklanması

- Örneğin, Türkiye’de Anayasa’nın ilk üç maddesi değiştirilemez (Anayasa’nın 4. maddesiyle korunur).
- Bu tür maddeler anayasanın sertliğini artırır.

D) Değişikliğin, onay için referanduma sunulması şartı getirilmesi

- Halkın onayına sunulması, anayasa değişikliğini zorlaştırır ve sertliğini artırır.
- Örneğin, Türkiye’de 400’den az oyla kabul edilen değişiklikler referanduma gitmek zorundadır.

E) Anayasanın kabul edilmesinden itibaren belli bir süre değiştirilmesinin yasaklanması

- Bazı ülkelerde anayasanın ilk yıllarında değişiklik yapılması yasaklanabilir (örneğin Fransa’nın 1946 Anayasası’nda olduğu gibi).
- Bu tür yasaklar anayasanın sertliğini artırır.

Sonuç olarak bir anayasayı katı hale getiren düzenlemeler, anayasa değişiklik sürecini zorlaştıran hükümlerdir. Ancak, başlangıç kısmının varlığı böyle bir etki yaratmaz. Yanıt, B seçeneği

2012 – Adli - İdari Hakimlik

10. Aşağıdakilerden hangisi, parlamenter hükümet sisteminin özelliklerinden biri değildir?

- A) Devlet başkanı yasama organına karşı sorumludur.
- B) Yürütme iktidarı yasama iktidarından kaynaklanır.
- C) Başbakan ve bakanlar, yasama organı karşısında hem bireysel olarak hem de birlikte sorumludurlar.
- D) Yürütme, yasamayı feshedebilir.
- E) Aynı kişi hem yürütmeye hem de yasamada görev alabilir.

Çözüm

Parlamenter sistem, yasama ve yürütme arasındaki denge ve iş birliği esasına dayanan bir hükümet sistemidir. Yürütme organı, devlet başkanı (sembolik) ve hükümet (başbakan + bakanlar kurulu) olmak üzere iki başlıdır.

Seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;

A) Devlet başkanı yasama organına karşı sorumludur.

- **YANLIŞTIR.** Parlamenter sistemde devlet başkanı (cumhurbaşkanı veya kral) sorumsuzdur.
- Devlet başkanı sadece sembolik bir makamdır ve parlamentoya karşı siyasi sorumluluğu yoktur.
- Siyasi sorumluluk, başbakan ve bakanlara aittir.

B) Yürütme iktidarı yasama iktidarından kaynaklanır.

- Doğrudur. Parlamenter sistemde yürütme, yasama organından güvenoyu alarak göreve başlar.
- Örneğin; Türkiye'de 1982 Anayasası'nın parlamenter sistem döneminde, hükümet ancak TBMM'nin güvenoyunu aldıktan sonra göreve başlayabiliyordu.

C) Başbakan ve bakanlar, yasama organı karşısında hem bireysel olarak hem de birlikte sorumludurlar.

- Doğrudur. Parlamenter sistemde başbakan ve bakanlar:
- Bireysel sorumluluk: Her bakan kendi faaliyetlerinden sorumludur.
- Kolektif sorumluluk: Hükümetin tümü, aldığı kararlar nedeniyle yasama organına karşı birlikte sorumludur.
- Örneğin; İngiltere'de parlamentoya karşı hükümet düşürülebilir ve tüm bakanlar istifa etmek zorunda kalabilir.

D) Yürütme, yasamayı feshedebilir.

- Doğrudur. Parlamenter sistemlerde yürütme organı bazı şartlarla yasama organını feshedebilir ve erken seçim ilan edebilir.
- Ancak bu yetki genellikle yasama ile yürütme arasındaki tikanıklığı aşmak için kullanılır.
- Örneğin; İngiltere'de hükümetin parlamentoyu feshederek erken seçim ilan etme yetkisi vardır.

E) Aynı kişi hem yürütmeye hem de yasamada görev alabilir.

- Doğrudur. Parlamenter sistemlerde yasama organı üyeleri hükümete üye olabilir (örneğin milletvekili olan biri bakan olabilir).
- Örneğin; İngiltere'de milletvekilleri bakan olarak atanabilir.
- Türkiye'de parlamenter sistem döneminde (1924-2017) milletvekilleri bakan olarak atanabiliyordu.

Sonuç olarak; parlamenter sistemde devlet başkanı sorumsuzdur ve yasama organına karşı sorumluluğu yoktur. Bu nedenle, Yanıt, A seçeneği.

2011 – Adli - İdari Hakimlik**11. Federal devlet sistemleriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Federal sistemlerde iki ayrı yönetim düzeyi vardır.
- B) Federal devletin yasama organının çift meclisli olması zorunludur.
- C) Federal devletlerde yetki uyuşmazlıklarının çözümünü sağlayacak bir yüksek mahkeme olmalıdır.
- D) Federal devletlerde yazılı bir anayasanın varlığı zorunludur.
- E) Federal devletlerde yürütme organının monist yapıda olması zorunludur.

Çözüm

Federal devlet, merkezi hükümet ile federe devletler arasında yetki paylaşımı esasına dayanan bir yönetim biçimidir. Federal sistemlerde merkezi yönetim ile eyaletler (federe devletler) belirli yetkilere sahiptir ve bu yetkiler anayasa ile belirlenir.

Seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;

A) Federal sistemlerde iki ayrı yönetim düzeyi vardır.

- Doğrudur. Federal sistemlerde merkezi hükümet ve federe devletler olmak üzere iki yönetim düzeyi bulunur.
- Örneğin; ABD’de federal hükümet ve 50 eyalet hükümeti vardır.

B) Federal devletin yasama organının çift meclisli olması zorunludur.

- Doğrudur. Federal devletlerde, merkezi parlamentoda hem halkın hem de federe devletlerin temsil edilmesi gerektiğinden genellikle çift meclisli yasama (bikameral sistem) bulunur.
- Örneğin; ABD’de Temsilciler Meclisi ve Senato olmak üzere çift meclisli bir yasama organı vardır.

C) Federal devletlerde yetki uyuşmazlıklarının çözümünü sağlayacak bir yüksek mahkeme olmalıdır.

- Doğrudur. Federal sistemlerde merkezi hükümet ile federe devletler arasında yetki uyuşmazlıkları çıkabilir.
- Bu tür uyuşmazlıkların çözümü için federal anayasa mahkemesi veya yüksek mahkeme bulunmalıdır.
- Örneğin; ABD’de Yüksek Mahkeme (Supreme Court) bu görevi yerine getirir.

D) Federal devletlerde yazılı bir anayasanın varlığı zorunludur.

- Doğrudur. Federal bir devletin varlığını sürdürebilmesi için merkezi yönetim ile federe devletlerin yetkilerinin kesin şekilde belirlenmesi gerekir.
- Bu da ancak yazılı bir anayasa ile sağlanabilir.
- Örneğin; ABD Anayasası (1787) yazılı bir anayasadır.

E) Federal devletlerde yürütme organının monist yapıda olması zorunludur.

- **YANLIŞTIR.** Federal sistemlerde yürütme organı monist (tek başlı) olmak zorunda değildir.
- Yürütme, parlamenter sistemde olduğu gibi çift başlı (Cumhurbaşkanı + Başbakan) da olabilir.
- Örneğin; Almanya federal bir devlettir ve yürütme çift başlıdır (Cumhurbaşkanı ve Başbakan).
- ABD ise federal devlet olup monist yürütme yapısına sahiptir (Başkanlık sistemi olduğu için sadece Başkan vardır).

Sonuç olarak Federal devletlerin yürütmesi her zaman monist (tek başlı) olmak zorunda değildir. Yanıt, E seçeneği

2010 – Adli - İdari Hakimlik

12. Federal devlet sistemleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Federal devletlerde tek egemenlik vardır.
- B) Federal devletler iki meclisli olmak zorundadır.
- C) Federal devletlerde yasama ve yürütme yetkisi, yasama organına aittir.
- D) Federal devletlerde yargı yetkisi yürütmeye aittir.
- E) Federal devletlerde başbakan, federal meclis tarafından seçilir.

Çözüm

Federal devlet, merkezi hükümet ile federe devletler arasında yetkilerin anayasa ile paylaştırıldığı bir sistemdir. Federal sistemlerde hem merkezi hükümet hem de federe devletler belirli yetkilere sahiptir ve bu yetkiler federal anayasa ile belirlenmiştir.

Seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;

A) Federal devletlerde tek egemenlik vardır.

- Yanlıştır. Federal sistemde çift egemenlik vardır:
 - 1) Merkezi (federal) hükümetin egemenliği,
 - 2) Federe devletlerin egemenliği.
- Örneğin, ABD'de hem federal hükümetin yetkileri hem de eyaletlerin kendi yasama, yürütme ve yargı yetkileri vardır.
- Tek egemenlik, üniter devlet sistemine özgüdür.

B) Federal devletler iki meclisli olmak zorundadır.

- **DOĞRUDUR.** Federal sistemde yasama organı çift meclisli (bikameral) olmak zorundadır.
- Bunun sebebi hem halkın doğrudan temsil edilmesi hem de federe devletlerin temsiliyetinin sağlanmasıdır.
- Örneğin;
 - ABD: Temsilciler Meclisi + Senato
 - Almanya: Bundestag + Bundesrat
 - İsviçre: Ulusal Konsey + Kantonlar Konseyi

C) Federal devletlerde yasama ve yürütme yetkisi, yasama organına aittir.

- **Yanlıştır.** Federal sistemlerde yasama ve yürütme ayrı organlara aittir.
- Güçler ayrılığı ilkesi gereği yasama organı yasaları yapar, yürütme organı uygular.
- Bu ifade parlamenter sisteme özgüdür.

D) Federal devletlerde yargı yetkisi yürütmeye aittir.

- **Yanlıştır.** Federal sistemlerde bağımsız bir yargı olması şarttır.
- Federal anayasa mahkemesi veya yüksek mahkeme, federal hükümet ile eyaletler arasındaki yetki uyuşmazlıklarını çözer.
- Örneğin: ABD'de Supreme Court (Yüksek Mahkeme) yargı yetkisini kullanır.

E) Federal devletlerde başbakan, federal meclis tarafından seçilir.

- **Yanlıştır.** Federal sistemde yürütme sistemi başkanlık ya da parlamenter sistem olabilir.
- Başkanlık sisteminde: Başbakan yoktur, yürütme tek kişiye (başkana) aittir (ABD gibi).
- Parlamenter sistemde: Başbakan, yasama organı tarafından seçilebilir (Almanya gibi).
- Ancak, federal devletlerde başbakan olması zorunlu değildir.

Sonuç olarak; federal sistemlerde yasama organının çift meclisli olması zorunludur.

Yanıt, B seçeneği.

2010 – Adli - İdari Hakimlik

13. Aşağıdakilerden hangisi ilk defa 1961 Anayasası tarafından getirilmiş yeniliklerden biri değildir?

- A) Anayasa Mahkemesi
- B) Yüksek Hâkimler Kurulu
- C) Sosyal devlet ilkesi
- D) İnsan haklarına dayanan devlet ilkesi
- E) Anayasa değişikliklerinin ancak TBMM'nin üçte iki çoğunluğu tarafından yapılabileceği

Çözüm

Seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;

Yenilik	Açıklama	1961 Anayasası ile mi geldi?
Anayasa Mahkemesi	Türkiye'de ilk kez Anayasa Mahkemesi kurulmuştur. Görevi, kanunların ve TBMM içtüzüğünün anayasa uygunluğunu denetlemek ve anayasa yargısını oluşturmak.	Evet
Yüksek Hâkimler Kurulu	Hâkimlerin atama ve disiplin işlerini yürütmek, yargı bağımsızlığını sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Hükûmetin yargı üzerindeki etkisini azaltmıştır.	Evet
Sosyal Devlet İlkesi	Türkiye'de sosyal devlet anlayışı ilk kez anayasal güvence altına alınmıştır. Devletin vatandaşlarına eşit fırsatlar sunması, sosyal ve ekonomik hakları koruması öngörülmüştür.	Evet
İnsan Haklarına Dayanan Devlet İlkesi	Devletin temel dayanağının insan hakları olduğu anayasal olarak kabul edilmiştir. 1961 Anayasası, bireysel hak ve özgürlüklere en fazla vurgu yapan anayasalardan biridir.	Evet
Anayasa değişikliği için TBMM'nin üçte iki çoğunluğu şartı	Yanlış! 1961 Anayasası beşte üç çoğunluğu öngörüyordu. Üçte iki kuralı, 1982 Anayasası ile getirilmiştir. Bu yüzden 1961 Anayasası'nda böyle bir hüküm yoktur.	HAYIR

Yanıt, E seçeneği

2010 – Adli - İdari Hakimlik

14. “Aynı hukuksal veya özdeş durumda bulunanların aynı kurallara bağlı olması” ifadesi aşağıdaki ilkelerden hangisini tanımlamaktadır?

- A) Medeniyetçilik
- B) Halkçılık
- C) Dikey eşitlik
- D) Yargı bağımsızlığı
- E) Yatay eşitlik

Çözüm

Soruda, “aynı hukuksal veya özdeş durumda bulunanların aynı kurallara bağlı olması” ifadesinin hangi ilkeyi tanımladığı sorulmaktadır. Bu tanım, eşitlik ilkesinin bir türü olan **yatay eşitliğe** işaret etmektedir. Yatay eşitlik, aynı durumda olan bireylerin aynı hukuki kurallara tabi olması gerektiğini ifade eder.

Diğer seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;

Seçenek	TANIM
Medeniyetçilik	Medeniyetçilik, Atatürk ilkelerinden biridir ve çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmayı hedefler. Ancak eşitlikle doğrudan ilgili değildir.
Halkçılık	Halkçılık, toplumdaki sınıfsal ayrıcalıkları reddeder ve herkesin eşit haklara sahip olması gerektiğini savunur. Ancak hukuksal eşitlik yerine sosyal ve ekonomik eşitliği vurgular.
Dikey eşitlik	Dikey eşitlik, farklı durumlarda olan bireylere farklı kuralların uygulanması gerektiğini savunur. Ancak soruda belirtilen, aynı durumda olanların aynı kurallara tabi olmasıdır ki bu yatay eşitliktir.
Yargı bağımsızlığı	Yargı bağımsızlığı, mahkemelerin hiçbir baskı ve etki altında kalmadan karar vermesini ifade eder. Ancak bu durum, eşitlikle doğrudan ilgili değildir.

Yanıt, E seçeneği

2010 – Adli - İdari Hakimlik

15. Meclis hükûmeti sistemiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Meclis hükûmeti sisteminde cumhurbaşkanı yürütmenin başıdır.
- B) Meclis hükûmeti sisteminde başbakan yürütmenin başıdır.
- C) Meclis hükûmeti sisteminde yasama organı yürütme organına bağlıdır.
- D) Meclis hükûmeti sisteminde yasama ve yürütme yetkisi yasama organına aittir.
- E) Meclis hükûmeti sistemi ancak federal devlette görülür.

Çözüm

Meclis Hükûmeti Sistemi, yürütme ve yasama arasındaki keskin bir ayrımın olmadığı, yasama organının yürütme üzerinde tam hâkimiyete sahip olduğu bir sistemdir. Yani, yürütme organı bağımsız bir güç olarak varlık göstermez, tamamen yasama organına bağlıdır.

Bu sistemde;

- Yürütme yetkisi yasama organına aittir.
- Bakanlar, meclis tarafından tek tek seçilir ve doğrudan meclise karşı sorumludur.
- Yürütmenin başı bir cumhurbaşkanı veya başbakan değildir; yürütme, meclis tarafından belirlenen kişilerce yerine getirilir.

Seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;

Seçenek	TANIM
Meclis hükûmeti sisteminde cumhurbaşkanı yürütmenin başıdır.	Yanlış! Meclis hükûmeti sisteminde cumhurbaşkanı yoktur veya varsa sadece semboliktir. Yürütme, meclisin kontrolündedir.
Meclis hükûmeti sisteminde başbakan yürütmenin başıdır.	Yanlış! Bu sistemde başbakan yoktur. Bakanlar meclis tarafından seçilir ve her biri doğrudan meclise bağlıdır.
Meclis hükûmeti sisteminde yasama organı yürütme organına bağlıdır.	Yanlış! Tam tersine, yürütme organı tamamen yasama organına bağlıdır.
Meclis hükûmeti sisteminde yasama ve yürütme yetkisi yasama organına aittir.	DOĞRU! Yürütme yetkisi doğrudan yasama organına bağlıdır. Bakanlar tek tek meclis tarafından seçilir ve meclis tarafından görevden alınabilir.
Meclis hükûmeti sistemi ancak federal devlette görülür.	Yanlış! Meclis hükûmeti sistemi federal devletlerle sınırlı değildir. Türkiye'de 1921 Anayasası ile uygulanmıştır ancak Türkiye üniter bir devlettir.

Yanıt, D seçeneği

2010 – Kaymakamlık

16. Aşağıdakilerden hangisi Kanun-i Esasi'de 1909 yılında yapılan değişiklikle kabul edilmiştir?

- Devletin dili Türkçedir.
- Vatandaşlık hakkı tanınmıştır.
- Padişaha anayasal sürgün yetkisi getirilmiştir.
- Padişahın sansür yetkisi kaldırılmıştır.
- Yasama dokunulmazlığı düzenlenmiştir.

Çözüm

1876 Kanunuesasi’de yapılan 1909 değişiklikleri şu şekilde sıralanabilir;

- Kanun dışı tutuklama yasağı getirilmiştir.
- Sansür yasaklanmıştır.
- Padişahın sürgün yetkisi kaldırılmıştır.
- Haberleşmenin gizliliği esası kabul edilmiştir.
- Toplanma hakkı kabul edilmiştir.
- Dernek kurma hakkı kabul edilmiştir.
- Kanun teklifinde padişah izni kaldırılmıştır.
- Tekliflerin önce Şura-yı Devlet ile görüşülmesi usulü kaldırılmıştır.
- Padişahın mutlak veto yetkisi kaldırılmış, geciktirici ve zorlaştırmacı veto yetkisi getirilmiştir.
- Yürütme organının asli unsuru artık padişah değil, Heyeti Vükela’dır. Yanıt; D seçeneği

2010 – Kaymakamlık

17. “Millî Egemenlik” ilkesi ilk kez hangi anayasa ile kabul edilmiştir?

- A) 1982 Anayasası
- B) 1961 Anayasası
- C) 1924 Anayasası
- D) 1921 Anayasası
- E) 1876 Kanunuesasi

Çözüm

Millî egemenlik ilkesi ilk kez 1921 Anayasası’nda düzenlenmiş, sonraki bütün anayasalarımızda aynı şekilde kabul edilmiştir. Millî egemenlik ilkesi, egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğunu ifade eder. Bu ilkeye göre devlet yönetimi, halkın iradesine dayanır; yasama, yürütme ve yargı yetkileri halk adına seçilmiş organlar eliyle kullanılır. Halk, seçimler yoluyla yöneticilerini belirler ve bu yetki hiçbir kişi, zümre veya sınıfa ayrıcalık tanımadan kullanılır. Millî egemenlik, halkın kendi kaderini tayin etme hakkının temelidir. Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti’ni bu ilkeye dayandırmış ve “Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir” sözleriyle anayasal bir temele oturtmuştur. Bu ilke demokrasinin temel taşıdır. Yanıt, D seçeneği

2009 – Adli - İdari Hakimlik

18. I. Diyanet İşleri Başkanlığı
II. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları
III. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
IV. Olağanüstü cumhurbaşkanlığı kararnameleri
V. Millî Güvenlik Kurulu
VI. Devlet Denetleme Kurulu
VII. Yükseköğretim Kurulu

**Yukarıdakilerden hangileri, 1961 Anayasası'nda yer almamış olup ilk kez 1982 Anayasası'nda öngörül-
müş bulunmaktadır?**

- A) I, II, V ve VI B) I, V, VI ve VII C) II, V, VI ve VII
D) III, IV, V ve VII E) III, IV, VI ve VII

Çözüm

Öncülleri tek tek inceleyecek olursak;

Kurum / Düzenleme	Tanımı / Açıklaması	İlk Kez 1982 Anayasası'nda mı Yer Aldı?
I. Diyanet İşleri Başkanlığı	Türkiye'de dini hizmetleri düzenleyen ve yöneten kurum.	✗ Hayır, 1961 Anayasası'nda da vardı.
II. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları	Barolar, Tabipler Odası gibi kamu niteliğinde meslek örgütleri.	✗ Hayır, 1961 Anayasası'nda da vardı.
III. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	Cumhurbaşkanına, belirli konularda doğrudan düzenleme yapma yetkisi veren kararname türü.	✓ Evet, 1982 Anayasası ile getirildi.
IV. Olağanüstü Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri	Olağanüstü hâllerde, cumhurbaşkanının geniş yetkilerle kararname çıkarabilmesini sağlayan düzenleme.	✓ Evet, 1982 Anayasası ile getirildi.
V. Millî Güvenlik Kurulu (MGK)	Devletin güvenlik politikalarını belirleyen ve askeri-sivil üyelerden oluşan kurul.	✗ Hayır, 1961 Anayasası'nda da vardı.
VI. Devlet Denetleme Kurulu (DDK)	Kamu kurumlarını ve idari yapıları denetlemekle görevli kurul.	✓ Evet, 1982 Anayasası ile getirildi.
VII. Yükseköğretim Kurulu (YÖK)	Üniversiteleri düzenleyen ve yöneten, yükseköğretim politikalarını belirleyen kurum.	✓ Evet, 1982 Anayasası ile getirildi.

Sonuç olarak öncüller arasında 1982 Anayasası ile ilk kez getirilen kurumlar ve düzenlemeler şunlardır;

- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (III)
- Olağanüstü Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri (IV)
- Devlet Denetleme Kurulu (VI)
- Yükseköğretim Kurulu (VII) Yanıt, E seçeneği

2009 – Kaymakamlık

19. 1982 Anayasası'nda aşağıdaki yarı-doğrudan demokrasi araçlarından hangisi bulunmaktadır?

- A) Halkoylaması
- B) Halk giriřimi
- C) Halk vetosu
- D) Temsilcilerin azli
- E) Halk teklifi

Çözüm

Yarı doğrudan demokrasi egemenliğin kullanılmasının halk ile temsilcileri arasında paylaştırıldığı demokrasi tipidir.

Araçları řu şekilde sıralanabilir;

- **Referandum** (parlamento tarafından kabul edilen veya edilecek olan bir kanun metninin halkın onayına sunulmasıdır.)
- **Halk vetosu** (parlamento tarafından usulüne uygun olarak kabul edilen kanunun halkın inisiyatifiyle düzenlenen bir referandum neticesinde reddedilerek yürürlüğe girmesinin engellenmesidir.)
- **Halk teşebbüsü** (parlamentonun çıkarmaya yanaşmadığı kanunun halkın istemesiyle çıkarılmasının sağlanmasıdır.)
- **Temsilcilerin azli** (halkın çalışmasından memnun kalmadığı temsilcilerini görevden almasına imkân veren bir usuldür)

Bu araçlardan sadece **referandum aracı** 1982 Anayasası'nda (Anayasa değişikliği kanunlarının kabulünde) benimsenmiştir. Yanıt, A seçeneği

2009 – Kaymakamlık

20. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nda değişiklik için yapılan halkoylaması tarihlerinden biri değildir?

- A) 1987
- B) 1988
- C) 1995
- D) 2007
- E) 2017

Çözüm

Türkiye tarihinde yapılan referandumlar şu şekilde sıralanabilir;

- 1961 Anayasası'nın kabulü
- 1982 Anayasası'nın kabulü
- 1987 değişikliği
- 1988 değişikliği
- 2007 değişikliği
- 2010 değişikliği
- 2017 değişikliği Yanıt, C seçeneği

2009 – Kaymakamlık

21. Kanun hükmünde kararname Cumhuriyet döneminde ilk kez ne zaman hukukumuzda girmiş, ne zaman hukukumuzdan çıkmıştır?

- A) 1924 Anayasası ile girmiş, 1961 Anayasası ile çıkmıştır.
- B) 1961 Anayasası'nın ilk metninde girmiş, 1982 Anayasası'nda çıkmıştır.
- C) 1982 Anayasası'nın ilk metninde girmiş, 2017 yılında yapılan değişiklikle çıkmıştır.
- D) 1961 Anayasası'nda 1971 yılında yapılan değişiklik ile girmiş, 1982 Anayasası'nda 2017 yılında yapılan değişiklikle çıkmıştır.
- E) 1982 Anayasası'nda 1987 yılında yapılan değişiklik ile girmiş, 2001 değişikliği ile çıkmıştır.

Çözüm

Kanun hükmünde kararname (Bakanlar Kurulu tarafından TBMM'nin çıkardığı bir yetki yasasına dayanılarak çıkartılan norm) Cumhuriyet döneminde ilk kez 1961 Anayasası'nda 1971 yılında yapılan değişiklik ile girmiş, 1982 Anayasası'nda 2017 yılında yapılan değişiklikle çıkmıştır. Yanıt, D seçeneği

2009 – Kaymakamlık

22. Aşağıdaki yönetim biçimlerinden hangisinde “İki meclis” sistemi bulunur?

- A) Yarı Başkanlık sistemi
- B) Federal sistem
- C) Meclis hükûmeti sistemi
- D) Parlamenter sistem
- E) Mutlak monarşi

Çözüm

İki meclis sistemi federal devlet anlayışında söz konusu olabilir. Federe devletlerin federal devlet yönetimine devlet olarak katılması federe devletlerin federal yasama organında temsil edilmeleri şeklinde ortaya çıkar. Bunu sağlamak amacıyla da iki meclis sistemi bulunur. Yanıt, B seçeneği

2008 – Adli - İdari Hakimlik

23. Aşağıdaki Anayasa hükümlerinden hangisi “mücadeleci demokrasi” anlayışının bir sonucudur?

- A) Bir siyasi partinin temelli kapatılmasına beyan veya faaliyetleriyle sebep olan üyeleri, Anayasa Mahkemesinin temelli kapatmaya ilişkin kararının Resmi Gazete’de gerekçeli olarak yayımlanmasından başlayarak 5 yıl süreyle bir başka partinin kurucusu, üyesi, yönetici ve denetçisi olamazlar.
- B) Siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.
- C) Siyasi partiler önceden izin almadan kuruluşlar ve siyasi partilere Devlet, yeterli düzeyde ve hakça mali yardım yapar.
- D) TBMM’deki siyasi parti grupları Meclis başkanlığı için aday gösteremezler.
- E) TBMM’deki siyasi parti gruplarında, Meclis soruşturmasıyla ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

Çözüm

Mücadeleci demokrasi (militan demokrasi), demokrasiyi yıkmaya çalışan hareketlere karşı demokrasinin kendisini koruma refleksiyle aldığı önlemleri ifade eder. Bu anlayışa göre, demokratik rejim özgürlükleri kullanarak rejimi ortadan kaldırmak isteyen gruplara karşı kendini savunmalıdır.

Bu ilkenin temel amacı, demokrasiye karşı olan ve onu araç olarak kullanarak ortadan kaldırmayı hedefleyen oluşumları engellemektir.

Mücadeleci Demokrasiye Örnekler;

- **Siyasi partilerin kapatılması:** Anayasa ve demokrasi karşıtı faaliyetler yürüten siyasi partilerin hukuki yollarla kapatılması.
- **Bazı kişi ve gruplara siyasi hakların sınırlandırılması:** Örneğin, bir siyasi partiyi kapattıran kişilere belirli bir süre boyunca yeni bir parti kurma veya üye olma yasağı getirilmesi.
- **Radikal akımlara karşı yasalar:** Demokratik rejimi ortadan kaldırmak isteyen grupların faaliyetlerinin yasalarla sınırlandırılması.
- **Temel hak ve özgürlüklerin kötüye kullanılmasının engellenmesi:** Özgürlüklerin, demokrasiyi baltalamak için istismar edilmesini önlemek için bazı yasaklar konulması.

Bir siyasi partinin temelli kapatılmasına beyan veya faaliyetleriyle sebep olan üyeleri, Anayasa Mahkemesi'nin temelli kapatmaya ilişkin kararının Resmi Gazete'de gerekçeli olarak yayımlanmasından başlayarak 5 yıl süreyle bir başka partinin kurucusu, üyesi, yönetici ve denetçisi olamazlar.

Bu madde doğrudan mücadeleci demokrasi anlayışına uygundur.

- Demokrasi karşıtı bir parti kapatıldığında, bu partinin yöneticilerinin 5 yıl boyunca yeni bir parti kurmasını veya siyasi hayata katılmasını engellemek, demokrasiyi koruma amacına yöneliktir.

Bilgiler ışığında diğer seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;

Siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.	Yanlıştır! Bu ifade, siyasi partilerin önemini vurgular, ancak mücadeleci demokrasiyle ilgili değildir.
Siyasi partiler önceden izin almadan kurulurlar ve siyasi partilere devlet, yeterli düzeyde ve hakça mali yardım yapar.	Yanlıştır! Bu ifade, siyasi partilerin özgürce kurulabilmesini ve devlet desteği almasını ifade eder. Mücadeleci demokrasiyle ilgisi yoktur.
TBMM'deki siyasi parti grupları Meclis başkanlığı için aday gösteremezler.	Yanlıştır! Bu madde, yasama faaliyetleriyle ilgilidir, ancak demokrasiye karşı tehdit oluşturan grupları engellemek gibi bir amacı yoktur.
TBMM'deki siyasi parti gruplarında, Meclis soruşturmasıyla ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınmaz.	Yanlıştır! Bu hüküm, siyasi partilerin meclis soruşturması sürecine doğrudan müdahale etmesini engellemek için getirilmiştir, ancak mücadeleci demokrasi kavramıyla doğrudan bağlantılı değildir.

Sonuç olarak mücadeleci demokrasi anlayışı, demokrasiyi korumak için bazı kişi ve gruplara siyasi yasaklar getirilmesini öngörür. Bu yüzden Yanıt, A seçeneği